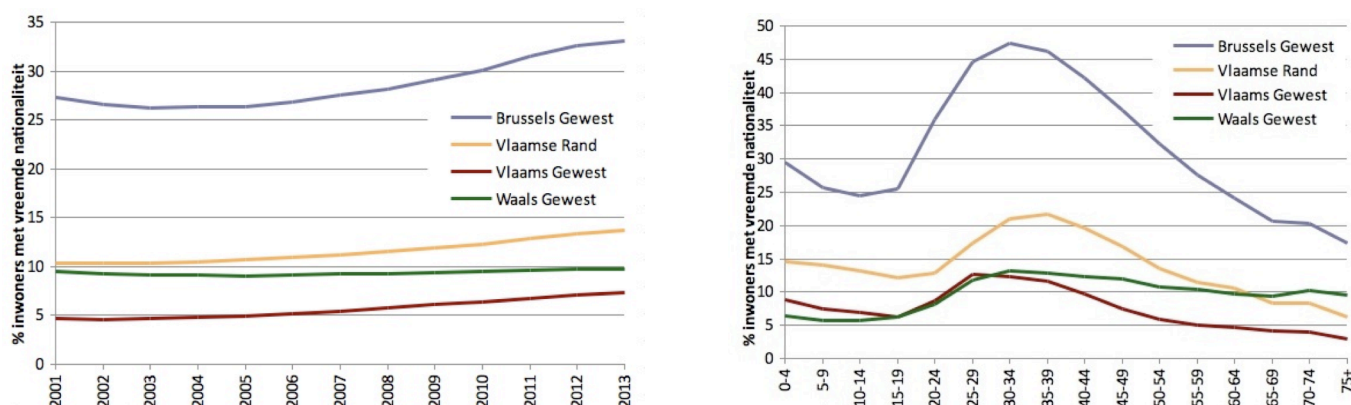

1. Inwoners met een vreemde nationaliteit

Op 1 januari 2013 had één derde (33,1%) van de in totaal 1.154.635 inwoners van het Brussels Gewest een vreemde nationaliteit (figuur 1, links). Ten opzichte van 1 januari 2001 kwamen er bijna 120.000 inwoners met een vreemde nationaliteit bij (+ 45%); vooral sinds 2005 is de stijging zeer uitgesproken. Ter vergelijking: in dezelfde periode steeg het aantal inwoners met de Belgische nationaliteit maar met 10 procent. Ook de bevolking van de Vlaamse Rand¹ kende sinds 2001 een forse toename van het aantal vreemdelingen (+ 45%). Daarmee bedraagt hun aandeel in de totale bevolking momenteel iets minder dan 14 procent. De aangroei van de Belgen sinds 2001 bleef in de Vlaamse Rand beperkt tot 5 procent.

Voor bij de twintigers en dertigers ligt het aandeel van de bevolking met een vreemde nationaliteit hoog (figuur 1, rechts). In het Brussels Gewest lopen de percentages op tot 45 of meer in de leeftijdsgroep tussen 25 en 40 jaar. In de Vlaamse Rand ligt de piek (20% vreemdelingen) op iets oudere leeftijd (30-45 jaar). Ter vergelijking worden in figuur 1 ook de leeftijdsprofielen voor Vlaanderen en Wallonië weergegeven. Opvallend zijn de hogere percentages bij de oudere bevolking in Wallonië (cf. de arbeidsmigranten die vanaf de jaren 50 in de Waalse industrie kwamen werken).

De samenstelling van de bevolking met een vreemde nationaliteit varieert naargelang de regio (tabel 1). Opvallend zijn de grote oververtegenwoordiging van personen met een West-Europese of andere westerse nationaliteit (vooral Britten en Amerikanen) in de Vlaamse Rand, het overwicht van Nederlanders (in de groep “buurlanden”) in Vlaanderen, de grote groep Marokkanen en Turken in het Brussels Gewest, en de vele Zuid-Europeanen (vooral Italianen) in Wallonië.

Figuur 1: Percentage inwoners met een vreemde nationaliteit naar regio en jaar [2001-2013] (links) en naar regio en leeftijdsgroep [cijfers voor 2013] (rechts)

BRON: Statistics Belgium, bevolkingsstatistieken; eigen bewerking

	Buur-landen	Zuid-Europa*	Oost-Europa	Overig Europa en westerse landen**	Turkije en Marokko	Overig niet-westers	Totaal
Brussels Gewest	20,7%	21,3%	18,8%	7,8%	14,5%	16,9%	100%
Vlaamse Rand	27,3%	24,7%	12,7%	16,4%	6,2%	12,6%	100%
Vlaams Gewest	36,1%	11,4%	17,4%	6,1%	11,1%	18,0%	100%
Waals Gewest	29,7%	40,5%	7,1%	3,9%	7,7%	11,2%	100%

* Spanje, Italië, Portugal en Griekenland; ** Japan, Canada, VS, Australië en Nieuw-Zeeland

Tabel 1: Verdeling van de inwoners met een vreemde nationaliteit naar nationaliteitsgroep en regio, 1/1/2011

BRON: Statistics Belgium, bevolkingsstatistieken; eigen bewerking

¹ De Vlaamse Rand omvat 19 Vlaamse gemeenten die grenzen aan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest of aan de zes faciliteitengemeenten: Drogenbos, Kraainem, Linkebeek, Sint-Genesius-Rode, Wemmel, Wezembeek-Oppem, Asse, Beersel, Dilbeek, Grimbergen, Hoeilaart, Machelen, Meise, Merchtem, Overijse, Sint-Pieters-Leeuw, Tervuren, Vilvoorde en Zaventem.

2. Inwoners van vreemde origine

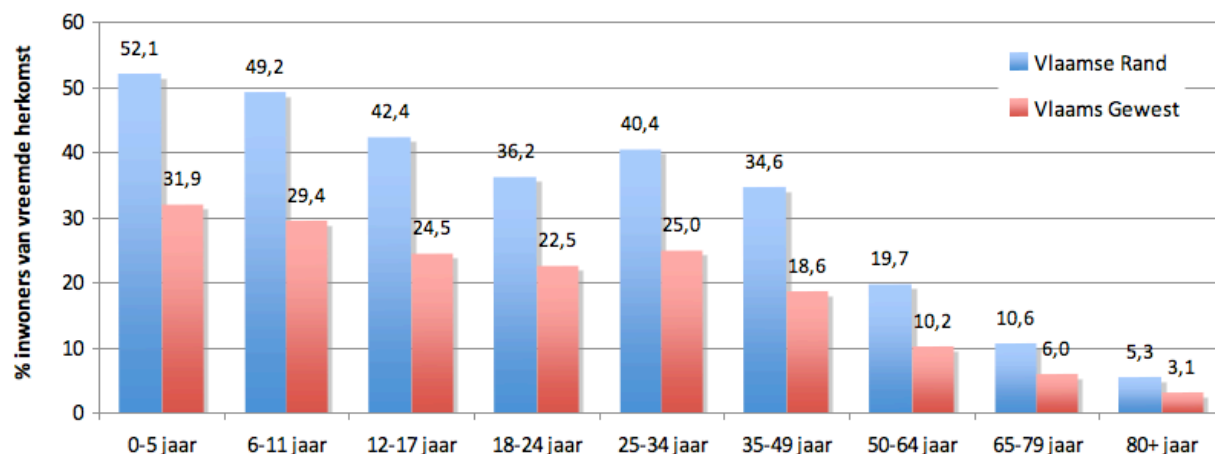
Gezien de vele nationaliteitsveranderingen in ons land tijdens de voorbije drie decennia, is de huidige nationaliteit geen goede indicator om de bevolking van vreemde herkomst in kaart te brengen. Daarom is het belangrijk om naast de huidige nationaliteit, ook de nationaliteit bij de geboorte in rekening te brengen. In tabel 2 en figuur 2 komt de bevolking van vreemde origine overeen met de inwoners die een vreemde huidige nationaliteit of een vreemde nationaliteit bij de geboorte hebben, of met personen waarvan tenminste één van de twee ouders een vreemde nationaliteit bij de geboorte heeft². Daarmee komen alle migranten van de eerste en tweede generatie in beeld.

	1991	2001	2008*	2011**	2012
Brussels Gewest	36,4%	48,1%	65,9%	61,6%	-
Vlaamse Rand	12,8%	17,7%	-	26,5%	30,8%
Vlaams Gewest	7,2%	9,6%	16,0%	14,6%	17,5%
Waals Gewest	19,7%	21,3%	28,6%	-	-

* enkel bevolking van 18 tot 60 jaar ** andere operationalisering van personen van vreemde herkomst

Tabel 2: Percentage inwoners van vreemde herkomst naar regio en jaar

BRON: Statistics Belgium, census [1991 en 2001]; FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg en CGKR, Socio-economische Monitoring 2013 [2008]; Noppe J. (2012) [2011]; en Lokale Inburgerings- en Integratiemonitor 2013 van SVR [2012]; eigen bewerking

Figuur 2: Percentage inwoners van vreemde herkomst naar leeftijdsgroep (Vlaamse Rand en Vlaams Gewest), 2012
BRON: Lokale Inburgerings- en Integratiemonitor 2013, Studiedienst van de Vlaamse Regering; eigen bewerking

In het Brussels Gewest was in 2008 bijna twee derde van de bevolking van 18 tot 60 jaar van vreemde herkomst (tabel 2). Het meest recente cijfer dat betrekking heeft op de totale bevolking is van 2011. Dit aandeel (62%) is echter niet volledig vergelijkbaar met de andere cijfers van tabel 2, en liggen daardoor iets lager dan op basis van de afbakening van de personen van vreemde herkomst zoals hierboven geschetst. Opgedeeld naar leeftijd, lopen de percentages op tot 77% bij de 0- tot 5-jarigen (Noppe, 2012). Ten opzichte van 1991 is de internationalisering van Brussel alleszins zeer uitgesproken.

In de Vlaamse Rand is momenteel iets meer dan 30% van de totale bevolking van vreemde herkomst (tabel 1). Bij de jongste leeftijdsgroep (0 tot 5 jaar) is dat zelfs meer dan de helft (figuur 2); bij de oudste leeftijdsgroepen (50 jaar en ouder) loopt dit aandeel sterk terug. Ten opzichte van Vlaanderen in zijn geheel liggen de percentages duidelijk hoger. Dit heeft alles te maken met de beduidend hogere instroom van Brusselaars (van vreemde origine) naar de Vlaamse Rand tijdens de voorbije 10 jaar. Het betreft ook steeds meer en meer Oost-Europeanen, Turken, Marokkanen en andere niet-westerse migranten (Willaert, 2010). De fors toenemende internationalisering in de Vlaamse Rand sedert 2001 biedt uiteraard heel wat uitdagingen voor het beleid (onderwijs, inburgering, woonbeleid, ...).

Didier Willaert, Interface Demography, Vrije Universiteit Brussel, mei 2014

² In 1991 en 2001 is de nationaliteit bij de geboorte van de ouders enkel gekend voor kinderen die nog thuis wonen. De vergelijkbaarheid is echter gegarandeerd doordat vrijwel alle kinderen die via de Wet Gol van 1984 Belg zijn geworden in 2001 nog thuis woonden.